

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 681/2019
27.10.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Јасминке Станојевић, председника већа, Бисерке Живановић и Споменке Зарић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., као правне следбенице сада пок. тужиле ББ из ..., чији је пуномоћник Зоран Јеврић, адвокат из ..., против туженог Клиничко болничког центра „Земун“ из Београда, чији је пуномоћник Небојша Гачић, адвокат из ..., ради накнаде штете, одлучујући о ревизијама парничних странака, изјављеним против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 170/2017 од 11.05.2017. године, у седници од 27.10.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈАЈУ СЕ као неосноване ревизије тужиле и туженог изјављене против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 170/2017 од 11.05.2017. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду П 20251/2010 од 27.03.2012. године, која је исправљена решењем под истим бројем од 03.10.2012. године, ставом првим изреке усвојен је тужбени захтев тужиле и тужени обавезан да јој на име накнаде штете за изгубљену зараду за период од 01.01.1985. године до 01.04.2011. године исплати укупно 32.847.395,09 динара са законском затезном каматом од 01.04.2011. године до исплате, и да јој почевши од 01.04.2011. године плаћа месечну ренту у износу од 87.140,32 динара. Ставом другим изреке усвојен је тужбени захтев тужиле и тужени обавезан да јој набавља лекове и сноси трошкове лечења до краја живота. Ставом трећим изреке усвојен је тужбени захтев тужиле и тужени обавезан да за тужилу о свом трошку набавља лек наведен изреком до краја њеног живота. Ставом четвртим изреке одбијен је тужбени захтев у делу којим је тужилца тражила да се тужени обавезе да сноси трошкове трансплантације бубрега у иностранству или да сноси трошкове набавке апарата за кућну дијализу са свом пратећом опремом у износу од 100.000 ДМ у динарској противвредности на дан исплате и да се утврди да је тужени исплатио наведени новчани износ тужилци по привременој мери од 08.07.1997. године, чиме би потраживање тужиле у овом делу било намирено. Ставом петим изреке тужени је обавезан да тужилци накнади трошкове парничног поступка у износу од 2.775.000,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 170/2017 од 11.05.2017. године, ставом првим изреке одбијена је као неоснована жалба туженог и потврђена првостепена пресуда исправљена решењем у ставовима другом, трећем и петом изреке. Ставом другим изреке преиначена је првостепена пресуда исправљена решењем у ставу првом изреке, тако што се тужени обавезује да тужили исплати износ од 22.327.560,00 динара на име накнаде штете за изгубљену зараду сада покојне тужиле ББ за период од 01.01.1985. године до 01.04.2011. године, са законском затезном каматом од 01.04.2011. године до исплате. Одбијен је тужбени захтев преко овако досуђеног износа за износ од још 10.519.835,90 динара, као и за исплату месечне ренте у износу од 87.140,32 динара почев од 01.04.2011. године, са траженом каматом. Ставом трећим изреке преиначена је првостепена пресуда исправљена решењем у ставу четвртом изреке, тако што је тужени обавезан да сноси трошкове трансплантације бубрега у иностранству или да сноси трошкове набавке апарата за кућну дијализу са свом пратећом опремом у износу од 100.000 ДМ у динарској противвредности на дан исплате, који је тужени и исплатио сада покојној тужили ББ по привременој мери од 08.07.1997. године, чиме је потраживање тужиле у овом делу намирено.

Против другостепене пресуде у одбијајућем делу става другог изреке, тужила је благовремено изјавила ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Против другостепене пресуде, тужени је благовремено изјавио ревизију због погрешно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Тужила је доставила одговор на ревизију туженог.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду у смислу члана 399. Закона о парничном поступку - ЗПП („Службени гласник РС“ 125/04, 111/09), који се примењује на основу члана 506. став 1. ЗПП („Службени гласник РС“ 72/11), и утврдио да ревизије парничних странака нису основане.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 361. став 2. тач. 9. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Ревизијом тужиле неосновано се указује на учињену битну повреду у поступку пред другостепеним судом у смислу члана 361. став 1. ЗПП, будући да је другостепени суд отворио расправу у складу са чланом 369. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, сада пок. тужила ББ, која је преминула ...2015. године, оперисана је ...1982. године код туженог због цисте на јајнику. У току операције лекари су установили да тужила има тумор на бубрегу и одстранили су јој бубрег, за који се испоставило да је био здрав, иако морфолошки измењен и анатомски измештен. Тужила је тада имала 24 године и била је апсолвент фармацеутског факултета. Будући да је том приликом тужили био одстрањен једини бубрег, животна активност јој је трајно умањена за 100%, као и радна способност, трпела је физичке болове, страх и наружење високог степена. Правноснажном делимичном пресудом Четвртог општинског суда у Београду П 4247/95 од 05.12.2001. године, која је преиначена пресудом Окружног суда у Београду Гж 4679/02 од 30.08.2002. године, тужени је обавезан да тужили накнади нематеријалну штету за претрпљене физичке болове, страх, и душевне болове због умањења животне активности и наружености.

Другостепена пресуда је делимично приначена пресудом Врховног суда Србије Рев 4093/03 од 21.01.2004. године. По привременој мери од 08.07.1997. године, тужени је тужиљи исплатио 100.000 ДМ у динарској противвредности на име трошкова трансплантације бубрега, која није извршена, већ је тужиља купила кућни апарат за дијализу чија цена је износила 48.000 ДМ. Висина накнаде штете на име изгубљене зараде за период од 01.01.1985. године до 01.04.2011. године утврђена је у првостепеном поступку према налазу и мишљењу вештака применом бруто принципа зараде, а у другостепеном поступку одређено је ново вештачење и висина изгубљене зараде утврђена је применом нето принципа.

Код овако утврђеног чињеничног стања, правилно је у побијаној другостепеној пресуди примењено материјално право када је првостепена пресуда преиначена у ставу првом изреке и тужени обавезан да на име накнаде штете за изгубљену зараду сада покојне тужиље ББ за период од 01.01.1985. године до 01.04.2011. године исплати 22.327.560,00 динара. Тужиљи је штета проузрокована оперативним одстрањивањем јединог бубрега, који је био здрав иако морфолошки измењен и измештен, што је као последицу имало потпуни губитак њене радне способности, па је тужени објективно одговоран за штету која је тужиљи проузрокована, и у обавези је да је накнади у смислу чл. 170., 188. став 1., 189. и 195. ЗОО. Правилан је закључак другостепеног суда да тужиљи припада право на накнаду изгубљене зараде, с обзиром да је у време штетног догађаја била апсолвент фармацеутског факултета, па би се према редовном току ствари оправдано могло очекивати да ће факултет завршити и запослити се као фармацеут до 01.01.1985. године од када би остваривала зараду, па јој од тада припада и право на накнаду зараде. Правилно је у другостепеној пресуди примењен члан 195. став 1. ЗОО у делу којим је првостепена пресуда преиначена и тужени обавезан да сноси трошкове трансплантације бубрега у иностранству или трошкове набавке апарата за кућну дијализу са свом пратећом опремом, у износу од 100.000 ДМ у динарској противвредности, а који износ је сада покојној тужиљи исплаћен по привременој мери од 08.07.1997. године, у ком делу се ревизијом другостепена пресуда и не побија.

Ревизијом туженог неосновано се указује на погрешну примену материјалног права и наводи да је неоснована претпоставка да би се сада покојна тужиља одмах запослила у струци након стицања звања дипломираног фармацеута, да је износ штете требало обрачунати на дан 27.03.2012. године када је донета првостепена пресуда, да је од тог момента требало рачунати и законску затезну камату, као и да је висину изгубљене зараде требало умањити за новчане уплате по основу одређених привремених мера. Међутим, привремене мере представљају средство обезбеђења повериоачевог потраживања, а не начин на који се умањује висина штете. Висина накнаде штете утврђена је правилно према принципу нето зараде, према средњој вредности збира просечне нето зараде фармацеута остварене у апотекарској установи „Београд“ и код туженог, за период од 01.01.1985. године до 01.04.2011. године, до када је тужиља определила захтев за накнаду материјалне штете, а од истог датума припада јој и право на законску затезну камату, што је у складу са чланом 277. ЗОО. Супротно ревизијским наводима, правилан је закључак другостепеног суда да би према редовном току ствари оправдано могло да се очекује да би тужиља завршила факултет и запослила се као фармацеут до 01.01.1985. године, па јој од тада и припада право на накнаду штете.

Правилно је у другостепеној пресуди примењено материјално право и у делу којим је првостепена пресуда преиначена и одбијен тужбени захтев за накнаду штете преко износа досуђеног другостепеном пресудом.

Према члану 105. став 1. тада важећег Закона о раду („Службени гласник РС“ 24/05 ... 54/09) прописано је из чега се састоји зарада у смислу члана 104. став 1. тог закона. Према члану 105. става 2. Закона о раду, под зарадом у смислу става 1. овог члана сматра се зарада која садржи порез и доприносе који се плаћају из зараде. Чланом 51. став 2. тада важећег Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање прописано је да је послодавац дужан да доприносе из става 1. тог члана обрачуна и уплати истовремено са исплатом зараде. Правилан је закључак другостепеног суда да тужиљи припада накнада штете у висини износа нето зараде, која би покојној тужиљи била исплаћивана, јер разлику до бруто износа зараде чине порези и доприноси обавезног осигурања, који не би били исплаћивани тужиљи већ надлежним фондовима. Како је тужиља ББ преминула пре него што је правноснажном пресудом одлучено о висини накнаде у виду новчане ренте, која представља лично имовинско право, то њеној правној следбеници не припада право на исплату накнаде штете у виду новчане ренте, јер за то нису испуњени законски услови из члана 197. ЗОО, како то правилно закључује другостепени суд.

Из наведених разлога, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци, на основу члана 405. став 1. ЗПП.

**Председник већа – судија
Јасминка Станојевић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић